

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Markéty Wildové a soudkyň JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobce: **[jméno] [příjmení]** narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Josefem Švandou
sídlem Arbesovo náměstí 257/7, 150 00 Praha 5

proti

žalované: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

za účasti: **Městská část Praha 15**, IČO 00231355
vedlejší účastnice na straně žalované
sídlem Boloňská 478/1, Praha 10
zastoupená advokátem JUDr. Janem Olejníčkem
sídlem Helénská 4, Praha 2

o 103 836 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 1. března 2018,
č. j. 6 C 102/2015-252,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 300 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žalobce je povinen zaplatit vedlejší účastnici na straně žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 13 455,20 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Jana Olejníčka, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.A.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu s požadavkem na zaplacení částky 103 836 Kč s příslušenstvím (výrok I) a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 3 900 Kč (výrok II) a vedlejší účastnici částku 91 004,10 Kč (výrok III).
2. Žalobce se žalobou, podanou k soudu dne 3. 8. 2015, domáhal na žalované zaplacení částky ve výši 103 836 Kč představující škodu vzniklou na věcech umístěných ve sklepní kóji, která je příslušenstvím bytové jednotky č. xxx v domě č. p. xxx v k. ú. Xxx, jejímž je žalobce spoluvlastníkem spolu s paní J. Š.. Dle tvrzení žalobce škoda vznikla dne 2. 6. 2013, kdy v dopoledních hodinách došlo ke zvýšení hladiny vody v nedalekém potoku Xxx a zatečení vody do sklepních prostor, čímž byly věci zde uložené zničeny. Škoda žalobci vznikla v důsledku nesprávného úředního postupu státu, jenž dle žalobních tvrzení spočíval v tom, že povodňová komise Městské části Prahy 15 porušila dne 2. 6. 2013 svou povinnost varovat obyvatele před hrozícím zaplavením do 9:45 hod. a od 9:45 hod. tak měla učinit povodňová komise hl. m. Prahy.
3. Soud I. stupně rozsudkem ze dne 4. 4. 2017, č. j. 6 C 102/2015-136, žalobu v plném rozsahu zamítl a žalobci uložil povinnost nahradit žalované a vedlejší účastnici na její straně náklady řízení. Nárok žalobce posoudil dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (dále jen „krizový zákon“), který v § 36 obsahuje speciální úpravu náhrady škody vzniklé v příčinné souvislosti s krizovým opatřením, když ke škodě na žalobcových věcech mělo dojít dne 2. 6. 2013 v 11:10 hod., tedy po vyhlášení stavu nebezpečí (ten byl vyhlášen v 9:45 hod.). V tom případě ovšem 6 měsíční prekluzivní lhůta pro uplatnění nároku dle § 36 odst. 5 krizového zákona marně uplynula již dnem 2. 12. 2013, žalobce však uplatnil svůj nárok u žalované (prostřednictvím Ministerstva pro životní prostředí) až dne 30. 7. 2014, a tedy opožděně. Z uvedeného důvodu byla žaloba zamítnuta. Soud I. stupně současně uzavřel, že i pokud by se na uvedený případ vztahoval zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“) a neinformování občanů povodňovou komisí Městské části Praha 15 či krizovým štábem hlavního města Prahy po vyhlášení stavu nebezpečí by bylo nesprávným úředním postupem, nemělo by to na výsledek sporu žádný vliv. V daném případě byla totiž povodeň výsledkem působení přírodní síly v krátkém časovém úseku, na níž nemohlo být reagováno s takovým předstihem, jak vyžaduje žalobce. S ohledem na průběh událostí, rychlost a množství srážek, jakož i upouštění přehrady v Xxx je zřejmé, že i kdyby byl žalobce informován povodňovými orgány dříve, nemělo by to pravděpodobně žádný vliv na snížení jeho škody. Nelze proto dospět k závěru, že by orgány krizového řízení jednaly v průběhu povodně tak, že by jejich nečinnost spočívající v neinformování občanů o stavu povodně v dopoledních hodinách dne 2. 6. 2013 byla nesprávným úředním postupem, nadto ještě v příčinné souvislosti s žalobcem tvrzenou škodou, způsobenou tím, že nestihl vynést všechny věci ze sklepní koje do bytu.
4. K odvolání žalobce zdejší soud usnesením ze dne 14. 9. 2017, č. j. 58 Co 163/2017-162, rozsudek soudu I. stupně ze dne 4. 4. 2017 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu I. stupně, že danou věc je třeba podřídit krizovému zákonu. Speciální úprava odpovědnosti za škodu dle krizového zákona je založena na současném splnění tří předpokladů, kterými jsou 1) provedení krizového opatření, 2) vznik škody a 3) příčinná souvislost mezi krizovým opatřením a vznikem škody. Z žalobních tvrzení však jasně vyplývá, že žalobce uplatněný nárok na náhradu škody nespojuje s žádným krizovým opatřením, ale s porušením zákonem uložené povinnosti varovat osoby v územním obvodu obce před hrozící povodní. Odvolací soud zdůraznil, že povodňové orgány obcí zabezpečují ochranu před povodněmi ve smyslu § 77 a násl. zák. č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon), v přenesené působnosti a dle § 78 odst. 3 písm. f) vodního zákona ve svých

územních obvodech v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi organizují a zabezpečují hláskou povodňovou službu a hlídkovou službu, zabezpečují varování právnických a fyzických osob v územním obvodu obce s využitím jednotného systému varování. Porušení této povinnosti lze považovat za nesprávný úřední postup, za nějž odpovídá stát dle zákona č. 82/1998 Sb. (srov. též rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2519/2011). Nevarování obyvatel obce před hrozící povodní by však mohlo být posuzováno jako nesprávný úřední postup jen v případě, že by povodňový orgán měl či v rámci řádného plnění úkolů mohl mít k dispozici takové informace o možném nebezpečí povodně, které by vyžadovaly postup dle § 78 odst. 3 písm. f). Vytkl soud I. stupně, že v důsledku nesprávného právního posouzení věci postup povodňových orgánů řádně nezhodnotil. Jeho závěr o tom, že ani v případě aplikace zákona č. 82/1998 Sb. se o nesprávný úřední postup jednat nemohlo, se jeví jako předčasný. Uložil prvostupňovému soudu nutnost doplnění skutkových zjištění, aby byl zřejmý postup povodňové komise Městské části Praha 15, zejména kdo a komu předával jednotlivé podněty k vyhlášení příslušných stupňů povodňové aktivity. Vložil, že dospěje-li soud I. stupně v dalším řízení k závěru, že došlo k porušení vodního zákona povodňovým orgánem obce a že se jedná o nesprávný úřední postup ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., za nějž stát odpovídá, bude třeba se zabývat i naplněním dalších předpokladů odpovědnosti státu za škodu stanovených tímto zákonem, a to vznikem škody, její výší a příčinnou souvislostí mezi nesprávným úředním postupem a vzniklou škodou (zejména posoudit, zda v případě, že by varování přišlo včas, ke škodě by nedošlo).

5. Soud I. stupně v dalším řízení dokazování doplnil a svá skutková zjištění podrobně a obsáhle rozvedl v odůvodnění napadeného rozsudku, na nějž se pro stručnost poukazuje. Jako podstatná zjištění týkající se příčin a průběhu povodně v okolí přehrady v Xxx (dále i jen „přehrada“) v červnu 2013 lze uvést, že v období od 27. 5. 2013 v oblasti Prahy a Středočeského kraje dlouhodobě pršelo. V nočních hodinách mezi 1. a 2. 6. 2013 bylo okolí přehrady zasaženo nadprůměrnými srážkovými úhrny, které na přehradě dosáhly až 57,7 mm/24h (v 7:00 hodin). Předpovědní služba Českého hydrometeorologického ústavu přitom ještě dne 1. 6. 2013 v 9:19 hodin prognózovala, že v dané lokalitě do ranních hodin následujícího dne nemá dojít k překročení srážkového úhrnu 20 mm. Toto množství bylo v průběhu 2. 6. 2013 ve skutečnosti překročeno cca trojnásobně. K překročení neškodného odtoku z přehrady (10 m³/s), které je zároveň limitem dosažení 1. stupně povodňové aktivity, fakticky došlo dne 2. 6. 2013 již ve 4:50 hodin, limit pro vyhlášení 2. stupně byl překročen v 8:20 hodin a limit pro 3. stupeň v 8:50 hodin. Dne 2. 6. 2013 v 7:30 hodin se začalo z přehrady postupně upouštět, v 10:30 hodin byla již otevřena všechna stavidla (na 100 cm), bylo úplně otevřeno odběrné potrubí a otevírají se obě spodní výpusti; odtok kulminoval v době od 13:20 do 14:30 hodin. Prvotní informaci o 1. stupni povodňové aktivity na přehradě v Xxx obdržel krizový dispečink hlavního města Prahy (HMP) v 7:59 hodin, situace však rychle postupovala a již v 9:21 hodin bylo z Xxxe oznámeno dosažení 3. stupně povodňové aktivity. K povodňové komisi Městské části Praha 15 se první informace dostala po 8. hodině ranní, informace o 2. a 3. stupni povodňové aktivity (které HMP od zaměstnance Lesů hl. m. Prahy obdrželo v 8:24 a v 9:21 hodin) jí už předány nebyly. Referent krizového řízení Městské části Praha 15, Ing. M., poté okolo 8:15 hodin informaci o povodňové aktivitě telefonicky prověřuje přímo na přehradě, tato informace je potvrzena s tím, že situace je vážná, přehrada bude upouštět (aniž by bylo sděleno kdy a jaké množství vody) a je domluveno, že zástupci povodňové komise Městské části Praha 15 se na přehradu osobně dostaví a tam se domluví na dalším postupu. Po 9. hodině se Ing. M. telefonicky spojil se zástupci hasičů a městské policie, kteří byli již dříve informováni vlastními operačními středisky, a operovali v terénu, na nejhroženějších místech (hasiči od nočních hodin budovali hráze v Křeslicích, městská policie od ranních hodin odkláněla dopravu na problematických místech). Povodňová komise Městské části Praha 15 se sešla na úřadu okolo 9:45 hodin, v 10:30 hodin odjíždí tajemník úřadu Ing. T. s Ing. M. na přehradu v Xxx, již se tam ale nedostanou, neboť cesty jsou zatopené. Mezitím, v 9:45 hodin, byl v Praze primátorem vyhlášen stav nebezpečí. V 10:47 hodin se Ing. T. spojil se starostou, který

jej pověřil svoláním povodňové komise a jejím řízením až do starostova příjezdu. V 11:42 hodin se aktivuje povodňová komise, jsou vyžádány informace o odtoku z přehrady a činěny přípravy k zajištění evakuace obyvatel z ulic xxx xxx xxx.

6. K okolnostem vzniku škody bylo zjištěno, že žalobce jako spoluvlastník bytu na xxx v Praze - Xxx, jehož součástí je i sklepní kóje, v ní měl spolu se svou partnerkou (spoluvlastnicí bytové jednotky) umístěné věci, převážně se jednalo o sportovní a rybářské vybavení. Dům, v němž se žalobcův byt nachází, nebyl ke dni 2. 6. 2013 v záplavovém území. Dne 2. 6. 2013 se žalobce probudil kolem 9:00 hodin, kolem 10:00 hodin jej soused M. upozornil na stoupající hladinu vody v potoku Xxx s tím, aby si přeparkoval auto. Žalobce v době přibližně od 10:05 hodin jednak přeparkoval auto, jednak vynášel věci ze sklepa. Stihl vynést partnerčino jízdní kolo, část dětského kočárku a balené vody, v 10:42 hodin však již voda tekla do sklepa a zaplavovala okolí domu. K zaplavení sklepa a škodě došlo v 11:10 hodin, do té doby nebyl žalobce ze strany příslušných orgánů nijak varován, teprve kolem poledne se dostavila policistka, která mu předala informace o evakuaci a sběrném místě v základní škole.
7. Na zjištěný skutkový stav soud I. stupně aplikoval § 77 a násl. vodního zákona a rovněž zákon č. 82/1998 Sb., a žalobu (opětovně) důvodnou neshledal. Za příčinu vzniku škod způsobených povodněmi počátkem června 2013 označil přírodní jevy, kdy v noci z 1. 6. na 2. 6. bylo povodí nad přehradou v Xxx zasaženo extrémními srážkovými úhrny, které několikanásobně překročily prognózu Českého hydrometeorologického ústavu. Situace na přehradě postupovala velmi rychle a během tohoto krátkého časového úseku (cca 1,5 hodiny), který uplynul od oznámení 1. do vyhlášení 3. stupně povodňové aktivity (jenž fakticky ale nastal již v 8:50 hodin), nebylo objektivně možno ze strany povodňového orgánu zareagovat tak, aby škoda na věcech žalobce byla odvrácena. Povodňová komise Městské části Praha 15 informaci o vyhlášení 2. a posléze 3. stupně povodňové aktivity ze strany HMP ani Lesů hl. m. Prahy navíc ani neobdržela, a i kdyby ji měla, nebyla by schopna škodě zabránit. Nadto žalobcův dům neležel v záplavovém území (a nebyl součástí ohrožených objektů), a tudíž ani nebyl v režimu opatření a zabezpečení informovanosti obyvatelstva jako jiné lokality uvedené v povodňovém plánu. Za pochybení soud I. stupně označil skutečnost, že k varování obyvatelstva nebyly využity megafony, ačkoli jimi disponovala policejní auta, která se v terénu pohybovala, a nebyl využit ani jednotný systém varování prostřednictvím sirény podle povodňového plánu. Přesto nevarování obyvatel nelze posoudit jako nesprávný úřední postup, neboť povodňový orgán ani v případě řádného plnění úkolů neměl k dispozici takové informace o možném nebezpečí povodně, které by vyžadovaly postup podle § 78 odst. 3 písm. f), a toto varování neměl čas zajistit. Dle § 13 odst. 1 věta poslední zák. č. 82/1998 Sb. se vyžaduje provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí ve lhůtě, která je přiměřená. V tomto případě je nutno poměřovat situaci intenzivního nočního deště s opatřeními, jak je vyžaduje § 78 odst. 3 písm. f) vodního zákona, a z tohoto pohledu byla podmínka organizace a zabezpečení varování obyvatelstva v nezbytné míře v těch nejpostiženějších lokalitách provedena, včetně zajišťování záchranných prací. Ani varování megafony by nemohlo zabránit vzniku škody na straně žalobce, když fakticky na přehradě nastal 1. stupeň povodňové aktivity již v 4:50 hodin a limit pro 3. stupeň byl fakticky překročen v 8:50 hodin. I kdyby byl žalobce povodňovými orgány informován dříve, než v 10:00 hodin sousedem M., nemohl by škodě na věcech, které měl uskladněné ve sklepech, zabránit.
8. O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně dle § 142 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, dále jen „o. s. ř.“ a procesně úspěšné žalované a vedlejší účastníci na její straně přiznal jejich plnou náhradu. Náklady žalované coby nezastoupené účastnice byly určeny dle vyhl. č. 254/2015 Sb. (13 úkonů po 300 Kč), náklady vedlejší účastnice vynaložené na její právní zastoupení ve sporu dle vyhl. č. 177/1996 Sb. Soud I. stupně citoval judikaturu Ústavního soudu vztahující se k náhradě nákladů řízení ve věcech, v nichž vystupuje stát, statutární města a jejich

městské části, a podle níž je při posuzování účelnosti nákladů vynaložených na právní zastoupení třeba presumovat existenci jejich dostatečného materiálního a personálního vybavení ke kvalifikovanému vystupování před soudem, bez nutnosti využívat právní pomoci advokátů. Soud I. stupně však dospěl k závěru, že v dané věci se jednalo o problematiku skutkově i právně složitou, která netvoří běžnou součást agendy vedlejší účastnice, a proto lze náklady na advokáta považovat za potřebné k efektivnímu hájení jejich práv. Vedlejší účastníci proto přiznal odměnu a paušální náhradu hotových výdajů advokáta za 13,5 úkonu právní služby spolu s náhradou daně z přidané hodnoty, jejímž je advokát plátcem.

9. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné odvolání. Namítal, že soud I. stupně nesprávně posoudil, zda povodňová komise Městské části Praha 15 měla čas zajistit varování žalobce. Poukazoval na to, že již v 8:15 hodin měla informace o závažnosti situace, na jejichž základě měla obyvatelstvo varovat, přesto se o to ani nepokusila, třebaže v terénu se v tuto dobu pohybovaly hlídky městské policie, jejichž auta byla vybavena megafony. Soud I. stupně se také nezabýval tím, zda by úřad Městské části Praha 15 měl relevantní informace o hrozící povodni včas, pokud by řádně plnil své úkoly. Přestože Český hydrometeorologický ústav vydal varování před povodní již dne 1. 6. 2013 v 10:30 hodin, povodňová komise Městské části Praha 15 nezřídila žádnou hlídkovou službu ani nepřijala jiná opatření k monitorování stavu Xxxe, a proto neměla včasné informace o jeho stoupající hladině. Soud I. stupně dále zkoumal případné porušení povinností pouze na úrovni povodňové komise Městské části Praha 15 a již se nezabýval jinými povodňovými orgány. Z pohledu žalobce přitom není rozhodné, který orgán systému povodňové ochrany selhal, podstatné je pouze to, že selhal tento systém jako celek a že k žalobci se varování nedostalo, přestože některé složky do systému zapojené disponovaly relevantními informacemi včas. K pochybení tak došlo i na straně povodňových orgánů HMP, které nejenže včas nepředaly informaci o hrozící povodni na Xxx povodňovému orgánu městské části, ale ani samy nepřistoupily k varování obyvatelstva, ačkoliv měly k dispozici výstražný systém sirén. Žalobce je přesvědčen, že pokud povodňové orgány nezajistily varování obyvatel v oblasti přímo ohrožené povodní (včetně žalobce), přestože disponovaly relevantními informacemi, které si mezi sebou nebyly schopny předat, a proto nebyl vydán pokyn k užití prostředků určených k varování obyvatel (megafony, sirény, hlídky městské policie), porušily povinnost uloženou jim v § 78 odst. 3 písm. f) vodního zákona, a tím se dopustily nesprávného úředního postupu ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. Navrhl proto, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku o věci samé změnil a žalobě v plném rozsahu vyhověl. Co se týče nákladových výroků, nesouhlasí žalobce s tím, že vedlejší účastníci (městské části) byly přiznány náklady právního zastoupení. Soud I. stupně se odchyloval od svého předchozího rozhodnutí, v němž náklady na advokáta nepovažoval za účelné, a překvapivě a nečekaně dospěl k závěrům zcela opačným. Žalobce je toho názoru, že se nejednalo o nijak zvlášť složitou věc, která by zastoupení advokátem nezbytně vyžadovala a ohledně níž by vedlejší účastnice nebyla schopna se kvalifikovaně hájit prostřednictvím svého vlastního aparátu. Za neúčelné označil náklady vynaložené na jednání, při nichž soud I. stupně k návrhu vedlejší účastnice prováděl výslechy svědků, a to navzdory tomu, že žalobce již předtím sdělil, že skutková tvrzení vedlejší účastnice, která měla být svědeckými výpověďmi prokázána, nijak nesporuje.
10. Vedlejší účastnice navrhla rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdit. Zdůraznila, že povodňová komise Městské části Praha 15 obdržela informaci o 1. stupni povodňové aktivity až v okamžiku, kdy reálně byl již překročen její 3. stupeň. Povodně na potoce Xxx byly způsobeny nadprůměrnými dešťovými srážkami, které nebyly meteorologickou službou předpovídány (šlo o tzv. bleskovou povodeň), a proto na nástup povodňové vlny nebylo možno reagovat s dostatečným předstihem. Co se týče údajného pochybení povodňového orgánu HMP, pak žalobce v dosavadním řízení namítal nesprávný úřední postup jen na straně povodňové komise Městské části Praha 15, nová tvrzení jsou po koncentraci řízení nepřijatelná. K námitce týkající se nákladů řízení uvedla, že se nejednalo o věc, která by patřila do její běžné agendy, ani o věc

bagatelní, naopak šlo se o věc právně složitou, a proto jí nelze upírat právo nechat se zastoupit advokátem.

11. Žalovaná se k vyjádření vedlejší účastnice připojila a navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl jako věcně správný potvrzen.
12. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, 5 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobce důvodné není.
13. Odvolací soud vyšel jednak ze skutkových zjištění soudu I. stupně, jednak postupem dle § 213 odst. 2 o. s. ř. zopakoval některé z jím provedených listinných důkazů, a sice povodňový plán Městské části Praha 15 a povodňové knihy HMP a Městské části Praha 15. Dle povodňového plánu jsou zdrojem nebezpečí na území Městské části Praha 15 zejména potok Xxx a vodní díla, Xxx přehradní nádrž a retenční nádrž Hornoměcholupská. Dům, v němž se žalobcův byt nachází, nepatří mezi tzv. ohrožená místa či objekty, tedy ty, u nichž se předpokládá zatopení či částečné zatopení a informovanost jejichž obyvatelstva je třeba při povodňovém nebezpečí zabezpečit především (část D povodňového plánu). Rozhodující informace pro jednotlivé stupně povodňové aktivity jsou získávány od pověřeného správce vodních toků a vodních děl, jímž jsou Lesy hl. města Prahy (část D, písm. b/ povodňového plánu). Po informaci o tom, že nastal 1. stupeň povodňové aktivity „bdělost“, je třeba v prvním kroku tuto informaci ověřit, informovat obyvatelstvo v ohrožených oblastech, povolat na úřad příslušné pracovníky, a to především do hlídkové služby, která bude prověřovat skutečný stav vývoje povodňové situace (část D, písm. c/, „harmonogram činnosti povodňové komise“). Z povodňové knihy HMP bylo zjištěno, že povodňová komise HMP dne 2. 6. 2013 zasedala od 5:00 hodin. V 7:59 hodin obdržela od Lesů hl. m. Prahy informaci o 1. stupni povodňové aktivity na přehradě, která měla být dle záznamu v knize v 8:03 hodin předána tajemníku Městské části Praha 15. V 8:24 hodin se v knize objevuje záznam o přijetí zprávy od Lesů hl. m. Prahy „oznámení o vyhlášení 2 SPA na Xxx (Xxx)“ a v 9:21 hodin záznam o zprávě přijaté od téhož oznamovatele „vyhlášení 3 SPA Xxx (Xxx)“. Záznam o tom, že by tyto dvě naposledy uvedené zprávy byly předány Městské části Praha 15, povodňová kniha neobsahuje. Dle povodňové knihy Městské části Praha 15 byla „informace o vzniku 1. SPA“ předána městské části v 8:15 hodin. Tato informace byla následně ověřována u správce vodního díla (p. S. z Lesů hl. m. Prahy), který ji potvrdil s tím, že situace nevypadá dobře, a ať je opětovně zkontaktován za cca 30 minut. Další telefonát s p. S. proběhl v 8:48 hodin, z jeho strany bylo sděleno, že „vypadá to špatně, snad ještě hůře než v roce 2002, budeme upouštět, přijďte na přehradu, domluvíme se“. V 9:17 a 9:19 hodin referent krizového řízení Městské části Praha 15 (Ing. M.) informoval o 1. stupni povodňové aktivity velitele dobrovolných hasičů a ředitele městské policie. V 9:45 hodin přichází na úřad městské části tajemník, ing. T., a v 10:10 hodin i referent krizového řízení, Ing. M.. V 10:30 hodin oba odjíždějí na přehradu za správcem vodního díla, aby zjistili situaci na přehradě a v toku Xxxe. Cestou přes Xxxské náměstí zjistí, že značná část tohoto území je zatopena.
14. Odvolací soud se ztotožňuje především se závěrem soudu I. stupně, že k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. nedošlo.
15. Podle § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

16. Podle § 63 odst. 1 vodního zákona ochranou před povodněmi se rozumí činnosti a opatření k předcházení a zvládnutí povodňového rizika v ohroženém území. Zajišťuje se systematickou prevencí a operativními opatřeními. Dle odst. 2 tohoto ustanovení operativní opatření jsou zabezpečována podle povodňových plánů a při vyhlášení krizového stavu podle krizových plánů.
17. Podle § 70 odst. 2 vodního zákona rozsah operativních opatření prováděných pro ochranu před konkrétní povodní se řídí nebezpečím nebo vývojem povodňové situace, která se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity, kterými jsou:
- a) první stupeň (stav bdělosti) nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí; tento stav nastává rovněž vydáním výstražné informace předpovědní povodňové služby; vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí, zahajuje činnost hlásná a hlídková služba; na vodních dílech nastává tento stav při dosažení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností z hlediska bezpečnosti díla nebo při zjištění mimořádných okolností, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně,
 - b) druhý stupeň (stav pohotovosti) se vyhláší, když nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto; vyhláší se také při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti; aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu,
 - c) třetí stupeň (stav ohrožení) se vyhláší při bezprostředním nebezpečí nebo vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území; vyhláší se také při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti současně se zahájením nouzových opatření; provádějí se povodňové zabezpečovací práce podle povodňových plánů a podle potřeby záchranné práce nebo evakuace.
18. Podle § 77 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., vodního zákona, řízení ochrany před povodněmi zabezpečují povodňové orgány. Řízení ochrany před povodněmi zahrnuje přípravu na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni včetně řízení, organizace a kontroly činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi. Povodňové orgány se při své činnosti řídí povodňovými plány.
19. Podle § 77 odst. 4 vodního zákona povodňové orgány mohou v době povodně činit opatření a vydávat operativní příkazy k zabezpečení ochrany před povodněmi, v odůvodněných případech i nad rámec platných povodňových plánů s tím, že v takovém případě musí neprodleně uvědomit dotčené osoby. Všechna přijatá opatření a vydané příkazy se zapisují do povodňové knihy a musí být přístupné k nahlédnutí osobám vykonávajícím působnost místně příslušných povodňových orgánů, nebo způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na vydávání těchto příkazů se nevztahuje správní řád. Mimořádné pravomoci povodňových orgánů začínají vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity a končí odvoláním těchto stupňů.
20. Podle § 77 odst. 9 vodního zákona pokud dojde k vyhlášení krizového stavu podle zvláštního zákona, přejímá na celém území, pro které je krizový stav vyhlášen, řízení ochrany před povodněmi orgán, který je k tomu podle tohoto zákona příslušný.
21. Podle § 78 odst. 3 písm. f) vodního zákona povodňové orgány obcí ve svých územních obvodech v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi organizují a zabezpečují hláskou povodňovou službu a hlídkovou službu, zabezpečují varování právnických a fyzických osob v územním obvodu obce s využitím jednotného systému varování.

22. Nesprávný úřední postup dle zákona č. 82/1998 Sb. znamená zejména porušení povinnosti učinit úkon v přiměřené lhůtě. Soud tedy nezkoumá, zda orgán státu mohl učinit více, než učinil, ale zda porušil svou povinnost, uloženou zákonem, jednat ve lhůtě, kterou lze s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu považovat za přiměřenou.
23. Je také třeba připomenout, jak žalobce vymezil skutek, v němž spatřoval nesprávný úřední postup (a kterých) orgánů státu. Žalobce tvrdil, že nebyl ze strany povodňových orgánů včas informován o hrozící povodni, přičemž až do 9:45 hodin (do vyhlášení krizového stavu na území hl. města Prahy) jej měl o nebezpečí povodně informovat povodňový orgán obce (a to v souladu s § 78 odst. 3 písm. f/ vodního zákona), následně od 9:45 přešla tato povinnost na HMP. Nesplněním této povinnosti žalobci vznikla škoda na věcech, které měl uloženy ve sklepech a které nestihl včas vynést. Tímto skutkovým základem ve spojitosti se žalobním petitem je charakterizován a vymezen základ nároku uplatněného žalobou. Nelze souhlasit s tím, že by se soud měl zabývat i případným porušením jiných povinností výše uvedených orgánů, případně zcela jiných složek zúčastněných na systému protipovodňové ochrany, než bylo v rámci žalobních tvrzení uvedeno. Judikatura Nejvyššího soudu ve věcech nesprávného úředního postupu ve smyslu § 13 zákona č. 82/1998 Sb. je založena na konkrétním posouzení určitého (žalobou vymezeného) postupu či nečinnosti konkrétního orgánu státu. V dané věci to znamená, že je třeba se zabývat tím, zda povodňový orgán obce v době do 9:45 hodin a od 9:45 hodin porušil svou povinnost zabezpečit varování žalobce před povodní, a případně pak i tím, zda porušení této povinnosti bylo příčinou vzniku škody na straně žalobce.
24. Přijatá opatření a jejich včasnost je třeba poměřovat nejen s povodňovou situací, jejíž postup byl velmi rychlý (a s ohledem na hydrometeorologickou předpověď i neočekávaný), ale především s informacemi, jimiž povodňový orgán disponoval (a v rámci řádného plnění úkolů disponovat mohl). Povodňový orgán Městské část Praha 15 prvotní informaci o 1. stupni povodňové aktivity dostal dne 2. 6. 2013 až okolo 8. hodiny ránní, přitom přibližně o 50 minut později byl již na přehradě fakticky překročen limit pro 3. stupeň. Po jejím obdržení postupoval v souladu se svým povodňovým plánem, podle něhož se při stavu „bdělosti“ prověřují informace a povolávají se pracovníci do hlídkové služby. Povinnost informovat obyvatelstvo se dotýkala ohrožených oblastí, mezi něž žalobce dle povodňového plánu nespadal, nadto až do 9:45 (resp. do 10:30 hodin) neměl povodňový orgán Městské části Praha 15 žádné informace, z nichž by taková potřeba ve vztahu k žalobci vyplývala. Je tak možno uzavřít, že povodňový orgán Městské části Praha 15 nebyl nečinný, nýbrž postupoval v souladu s tím, jaké informace měl (od HMP a správce vodního díla). Dovožoval-li žalobce, že mohl mít informace jiné, a to na základě vlastní hlídkové služby, případně od složek integrovaného záchranného systému, je třeba upozornit, že rozhodnou informací byla informace o průtoku od správce vodního díla, přičemž zahájení činnosti hlásné a hlídkové služby se nejen dle povodňového plánu, nýbrž i dle výše citovaného ust. § 70 odst. 2 písm. a) vodního zákona předpokládalo teprve při 1. stupni povodňové aktivity, takovou informaci povodňový orgán Městské části Praha 15 dne 2. 6. 2012 do 8:00 hodin neměl. Nebyl-li povodňový orgán Městské části Praha 15 vyzooměn o dalších stupních povodňové aktivity, nebylo zjištěno, že by se tak stalo v důsledku jeho pochybení. Ani jedna z povodňových knih neobsahuje záznam o tom, že by mu tyto informace byly kýmoli předány či alespoň učiněn pokus o jejich předání, který by nebyl úspěšný. Takové konkrétní informace nezískal ani od správce vodního díla, s nímž byl od vyzoomění o 1. stupni povodňové aktivity v telefonickém kontaktu. Rychlý vývoj povodňové situace pak ani nedovoľoval postupný a plynulý přechod od mírnějších k závažnějším a účinnějším opatřením, takže v situaci, kdy povodňová komise městské části řešila „stav bdělosti“, který vyžaduje v zásadě jen monitorování stavu, byla nečekaně konfrontována s faktickým zaplavením spravovaného území a musela řešit již záchranu samotného obyvatelstva (evakuaci). Lze uzavřít, že zjištěné skutkové okolnosti neumožňují přijmout závěr, že by povodňový orgán městské části jednal v průběhu povodně (do 9:45 hodin) tak, že by jeho konání, resp. tvrzené nekonání bylo

možno kvalifikovat jako porušení povinnosti dle § 78 odst. 3 písm. f) vodního zákona a v důsledku toho jako nesprávný úředním postup ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.

25. Pokud jde o porušení povinnosti varovat jej před nebezpečím povodně ze strany HMP v době od 9:45 hodin (po vyhlášení krizového stavu), je třeba vyjít ze skutkových zjištění, dle nichž žalobce započal sám se záchrannými opatřeními ohledně svého majetku krátce po 10. hodině a již nedokázal škodě zabránit. Za této situace se jeví jako objektivně nemožné, aby v případě, že by povodňový orgán HMP ihned v okamžiku vyhlášení krizového stavu, kdy ve smyslu § 77 odst. 9 vodního zákona přejal řízení ochrany před povodněmi na celém území Prahy a kdy (na rozdíl od povodňového orgánu městské části) již disponoval od 9:21 hodin informacemi o 3. stupni povodňové aktivity na přehradě v Xxx, sám přistoupil k varování žalobce, byl by tento schopen - „díky 15 minutám navíc“ - tvrzenou škodu ještě odvrátit. Nelze odhlédnout také od toho, že postup jakéhokoli orgánu nemůže být nepřetržitým sledem úkonů, ale že přijetí každého opatření musí předcházet vyhodnocení dané situace, dostupných informací, a toto opatření také musí být technicky zrealizováno, což s sebou nese určitou časovou prodlevu, byť ta by v krizových situacích měla být minimální. Také z tohoto důvodu ale nelze předpokládat, že by příkaz k zabezpečení jeho varování byl vydán a především se k žalobci dostal okamžitě v 9:45 hodin, čímž se výše uvažovaný interval pro možnou záchranu jeho majetku dále snižuje. Nebyl-li tedy takový příkaz vydán ihned, resp. do 10:00 hodin (kdy nanejvýš lze ještě uvažovat o tom, že by mohl být účinný ve smyslu minimalizace vzniklé škody), nelze v tom spatřovat porušení povinnosti přijmout opatření v přiměřené lhůtě, nehledě na to, že by bylo možno jen obtížně dovést příčinnou souvislost se vznikem škody na věcech, která se po uvedené době již stala neodvratitelnou.
26. S ohledem na výše uvedené odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé (ad I) jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
27. Jako věcně správné odvolací soud shledal i oba nákladové výroky (ad II a III). Soud I. stupně před vnesením rozsudku účastníky upozornil, že (na rozdíl od svého předchozího - zrušeného - rozsudku) uvažuje o přiznání náhrady nákladů řízení vedlejší účastnici, přičemž žalobce dostal možnost se k tomu zamýšlenému postupu vyjádřit, a proto pro něj rozhodnutí soudu nemohlo být až tak překvapivé, jak tvrdí ve svém odvolání. Soud I. stupně, vědom si judikatury Ústavního soudu, své rozhodnutí řádně odůvodnil a s důvody, o které je opřel, se odvolací soud ztotožňuje. Být v případě státu a jeho orgánů (včetně orgánů obcí při výkonu přenesené působnosti) lze předpokládat existenci dostatečného materiálního i personálního vybavení k tomu, aby byly schopny kvalifikovaně hájit svá rozhodnutí, práva a zájmy bez využití právní pomoci advokátů, neznamená to, že by náklady na zastoupení těchto subjektů bylo možno považovat za „neúčelně“ vynaložené za každé situace. Výjimku může představovat právě spor, který nelze označit za jednoduchý, ať již po skutkové či právní stránce, a s jehož problematikou se tento účastník ve své každodenní praxi běžně nesetkává. Tak tomu je i v dané věci, kdy na právní složitost věci je možno usuzovat již z předchozích rozhodnutí, přijatých v průběhu tohoto sporu, v nichž byla řešena jednak procesní otázka týkající se určení příslušné organizační složky státu, jednak otázka, pod jaký právní předpis má být uplatněn nárok podražzen. Zvládání povodňového rizika, které bylo předmětem namítaného nesprávného úředního postupu, pak jistě nepředstavuje zcela běžnou oblast, již by se vedlejší účastnice každodenně ve své činnosti věnovala. Při uvážení těchto skutečností nelze vedlejší účastnici právo na náhradu nákladů vynaložených na služby advokáta při zastoupení ve sporu se žalobcem upřít, a již vůbec ne zčásti a s poukazem na to, že určitá část řízení byla vedena „nadbytečně“, neboť při ní byly prokazovány skutečnosti, které žalobce ani nesporel. Platí, že procesně úspěšný účastník (včetně vedlejšího účastníka) má právo na náhradu všech svých účelně vynaložených nákladů řízení, přičemž za neúčelné nelze označit náklady, které byly vynaloženy v souvislosti s jednáními, při nichž soud prováděl účastníkem navržené důkazy, byť by byly následně vyhodnoceny jako pro věc nerozhodné (tak tomu ovšem v daném případě ani

nebylo). Namítal-li pak žalobce, že vedlejší účastnice, byla do řízení připuštěna nedůvodně, neboť rozhodnutí v této věci se jí nemůže nijak dotknout, jednak pomíjí regresní nárok vyplývající z § 16 a násl. zákona č. 82/1998 Sb., jednak pravomocné rozhodnutí o připuštění vstupu vedlejší účastnice (z 4. 4. 2017) nelze zpochybňovat. V základu je proto rozhodnutí soudu I. stupně o uložení povinnosti žalobci k náhradě nákladů řízení žalované i vedlejší účastnici správné. Co se týče samotné výše náhrady nákladů řízení, vycházející v případě žalované z aplikace § 151 odst. 3 ve spojení s vyhl. č. 254/2015 Sb. a v případě vedlejší účastnice z vyhl. č. 177/1996 Sb., byla soudem I. stupně určena rovněž správně, přičemž v podrobnostech lze plně odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku.

28. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. a plně procesně úspěšné žalované byla přiznána jejich náhrada ve výši 300 Kč (za jeden úkon - účast u jednání dne 26. 4. 2018; § 151 odst. 3 o. s. ř., § 1 odst. 3 písm. c/ a § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb.). Vedlejší účastnici byla z téhož důvodu přiznána náhrada nákladů řízení, tvořených odměnou a náhradami jejího advokáta dle vyhl. č. 177/1996 Sb. Jedná se o dva úkony právní služby (vyjádření k odvolání a účast u jednání dne 26. 4. 2018) po 5 260 Kč (§ 11 odst. 1 písm. d/ a g/, § 8 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb.), dva režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 1 a 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.) a náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 2 335,20 Kč (§ 137 odst. 3 o. s. ř.), celkem 13 455,20 Kč.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti rozhodnutí v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

V Praze 26. dubna 2018

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu